

K dosažení tohoto účelu dovolil zákon v odst. 3. čl. XXXV. sanovaným bankám, aby se zbavily jak vysokých platů členů představenstva, vedoucích úředníků (čl. XXXIV.) a prokuristů za činnou službu, tak i nepoměrně vysokých odpočivných a zaopatřovacích příjmů (požitků) jejich i osob po nich pozůstalých. K prvému — zbavení se platů z činné služby — je prostředek zrušení služebního poměru s činně sloužícími, k další úspoře — vydání na výslužné a zaopatřovací příjmy — vede snížení těchto příjmů na míru zákonem stanovenou.

Podle důvodové zprávy tisk 1622 podrobuje odst. 4. čl. XXXV. těmže úsporným opatřením, jichž se může použití u sanovaných bank proti členům představenstva se služební smlouvou a jejich vedoucím úředníkům, tytéž kategorie zaměstnanců u akciových společností, u komanditních společností na akcie a u společností s ručením omezeným, na jichž akciovém nebo kmenovém kapitálu má sanovaná banka aspoň 50% účast, protože při takovém stupni účasti na základním kapitálu, která nad to zpravidla je stupňována též účastí úvěrovou, je těžko myslitelná reorganisace podniků s ní tak úzce hospodářsky spjatých.

Není proto pochybností, že odst. 4 čl. XXXV. je závislým podnikům tu označeným dáno oprávnění ke stejným úsporným opatřením a týmiž prostředky jako třetím odstavcem sanovaným bankám, tedy také právo na zrušení služebního poměru se zaměstnanci tu uvedenými.

Čís. 14785.

I. Pre rozhodnutie o otázke, či nárok je nárokom súkromnoprávnym alebo verejnoprávnym, je rozhodujúce, či strana, domáhajúca sa určenia nároku alebo jeho splnenia, je voči strane, voči ktorej sa tohoto určenia, resp. na ktorej sa tohoto splnenia domáha, ako druh proti druhovi v pomere súradnosti alebo či v pomere nadriadenosti a podriadenosti dotyčného pomeru, z ktorého sa žalobný nárok vyvodzuje.

II. Československý štát čo do záväzkov bývalého uhorského eráru nie je jeho právnym nástupcom a bez výslovného prevzatia záväzku nie je viazaný súkromnoprávnou smluvou, uzavrenou medzi bývaným uhorským štátom a obcou čo do záväzkov prispievať k vecným nákladom udržiavania školy.*)

(Rozh. zo 17. XII. 1935, Rv III 1122/34.)

Pri poštátlení obecnej ľudovej školy v r. 1909 žalujúca obec sa zaviazala voči býv. uhorskému štátu, že bude na vecné a osobné náklady udržiavania školy prispievať ročne sumou 3.000 korún a že sa postará o potrebné školské miestnosti. Kúpou budovy pre školu sa však obec

*) Srov.: Úr. sb. č. 441.

zadĺžila a bola na svoju žiadosť býv. uhorskou školskou správou sprostena — až do splatenia amortizačnej pôžičky v roku 1925 — povinnosti: platiť smluvný ročný príspevok 3.000 korún. — Referát MŠNO v Bratislave výnosom z 10. augusta 1931 prejavil, že štát náklad na školu v obci naďalej znášať nebude, školu dňom 31. augusta 1931 zrušil a vyzval obec, aby podľa § 23 zák. čl. XXXVIII:1868 zriadila v mieste obecnú školu. — Obec domáhala sa žalobou určenia, že smluva s býv. uhorským štátom, ktorou boli vymedzené jej povinnosti dotyčne udržiavania školy, platí aj voči čl. štátu.

S ú d I. stolice sporu prekážajúcej námietke podľa § 180 č. 1 Osp. vnesenej čl. štátom nevyhovet a žalobu zamietol. O d v o l a c i s ú d jeho rozsudok potvrdil.

N a j v y š š í s ú d dovolaciú žiadosť žalujúcej obce zamietol. D ô v o d y :

Pre rozhodnutie otázky, či nárok je nárokom súkromnoprávnym alebo verejnoprávnym, je rozhodujúce, či strana, domáhajúca sa určenia nároku alebo jeho splnenia, je voči strane, voči ktorej sa tohoto určenia, resp. na ktorej sa tohoto splnenia domáha, ako druh proti druhovi v pomere nadriadenosti a podriadenosti.

Podľa § 23 zák. čl. XXXVIII:1868 v obciach, v ktorých konfesie nevydržujú ľudovú školu predpisom zákona vyhovujúcu a aj v iných v tomto zákone určených prípadoch, je obec povinná postaviť potrebné ľudovýchovné ústavy. Bremená týchto má znášať v prvom rade obec (§ 5) po prípade pri podpore štátu (§ 43 cit. zák.). Podľa § 80 cit. zák. má minister verejného vyučovania právo okrem týchto ľudovýchovných ústavov zriadiť len štátnym nákladom takéto ústavy.

Keď tedy býv. uhorský štát roku 1913 prevzal od žalujúcej obce obecnú školu a zriadil tam štátnu ľudovú školu, bolo povinnosťou štátu túto školu vydržovať. Prevzatie záväzku žalujúcou obcou voči štátu, že na vecné náklady tejto školy bude prispievať sumou ročných 3.000 korún a pozdejší prejav býv. uhorského štátu, že do roku 1952 sprostuje žalujúcu obec tohoto záväzku, staly sa tedy na základe čiste súkromnoprávnom i keď tieto smluvy smerovali k dosiahnutiu verejného účelu, t. j. k opatreniu verejného vyučovania, lebo nebolo k tomuto záväzku z á k o n n e j povinnosti ani so strany obce na poskytovanie príspevkov k vecným nákladom školy a ani zákonnej povinnosti štátu na sprostenie žalujúcej obce záväzku ňou prevzatého.

Medzi žalujúcou stranou a medzi býv. uhorským štátom došlo tedy k súkromnoprávnej smluve.

Otázka je však, či táto smluva viaže aj čl. štát. So zreteľom na ustanovenie §§ 1 a 2 zák. č. 354/1921 Sb. z. a n. a § 1—4 zák. č. 156/1926 Sb. z. a n. niet pochybnosti o tom, že Čsl. štát. nie je čo do záväzkov bývalého uhorského eráru právnym nástupcom tohoto a že zaviazanosť Čsl. eráru za záväzky býv. uhorského eráru — výmuc prípady v § 1

zák. č. 156/1926 Sb. z. a n. a vo zvláštnych zákonoch uvedené — podľa § 4 tohoto zákona nastala len vtedy, jestli čl. štát vzal výslovne na seba splnenie takéhoto záväzku. Nie je tedy čl. štát viazaný ani smluvou, ktorou býv. uhorský štát sprostil žalujúcu obec záväzku dotyčne prispievania k vecným nákladom udržiavania spornej školy.

Riešenie otázky, či žalovaný čl. štát po práve správne pokračoval, keď od žalujúcej obce žiadal príspevok na udržiavanie spornej školy, vymyká sa — ako otázky povahy verejnoprávnej — pravomoci riadnych súdov, preto ňou a na ňu sa vzťahujúcimi vývodami dovolacej žiadosti Najvyšší súd nemohol sa zabývať. Verejnoprávna povaha tejto otázky nie je dotknutá súkromnoprávnou smluvou medzi žalujúcou stranou a býv. uhorským štátom uzavrenou už ani v dôsledku toho, že táto smluva podľa hore uvedených úvah Čl. štát neviaže.

Čís. 14786.

I. Príležitostným zamestnaním, vyňatým z poistnej povinnosti podľa § 2 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. v znení zák. č. 184/1928 Sb. z. a n., je práca, ktorá so zreteľom na obvyklé zamestnanie je zjavom náhodným, ojedinelým a ktorá nie je riadnym zdrojom výživy pracujúcej osoby.

II. K nadobudnutiu nároku na invalidnú rentu nie je potrebné, aby príspevkové týždne, určené v § 107 lit. b) zák. č. 221/1924 v znení § 70 zák. č. 184/1928 Sb. z. a n.*), išli za sebou nepretržite.

III. Viac zamestnavateľov, ktorí opominuli prihlásiť zamestnanca k invalidnému poisteniu a tým mu zapríčinili škodu, sú zodpovední za túto škodu solidárne podľa predpisov občianskeho práva.

IV. K zisteniu trvalých následkov telesného úrazu a s ním spojenej straty práceschopnosti vyžaduje sa odborná lekárska vedomosť. Sudca, ktorý takej odbornej vedomosti nemá, tieto okolnosti nemôže zisťovať sám bez príbrania znalca-lekára.

(Rozh. zo 17. XII. 1935, Rv III 1056/35.)

Žalobník utrpel úraz, v dôsledku ktorého stal sa práceneschopným. Pred úrazom bol zamestnaný u II. a V. žalovaných tak, že u každého z nich vždy určitú dobu pracoval. Jeho nárok na invalidnú rentu bol sociálnou poisťovnou zamietnutý z dôvodu, že nemal dostatočný počet príspevkových týždňov. Žalobou sa domáha, aby žalovaní boli zaviazaní solidárne mu platiť po dobu jeho práceneschopnosti to, čo mu na invalidnej rente ušlo zavinením žalovaných, ktorí ho k poisteniu včas neprihlásili. O b a n i ž š i e s ú d y žalobe čiastočne vyhoveľ. N a j v y š š í

*) Vid' teraz nové znenie č. 189/1934 Sb. z. a n.